

A L B A N I A N

BASIC COURSE

Basic Situations

June 1970

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE
FOREIGN LANGUAGE CENTER

PREFACE

The purpose of this volume is to provide the student with a vehicle for reviewing the grammar and vocabulary of Lessons 1-120 of the Basic Course and, with practice and the help of new words and idioms, increase his fluency and scope of expression.

The volume contains eleven "situations," numbered A to K, each divided into five sub-situations. Each sub-situation consists of cartoons, a short description for each frame of the cartoons, and a glossary. The student's task is to enlarge the short descriptions in a homework assignment, and present his work orally and in writing the next morning. Through appropriate questions and answers, the instructor will lead the student to free conversation.

Because of the review and free development aspects of the volume, it is introduced in the final phase of the course for one hour each day.

All inquiries concerning these materials, including requests for authorization to reproduce, should be addressed to the Director, Defense Language Institute, U.S. Naval Station, Anacostia Annex, Washington, D.C. 20390.

TABLE OF CONTENTS

	Page
A First Activities in the Morning	1
B Moving About the City	13
C A Visit from Friends	25
D A Meal at Home	37
E A Trip by Train	49
F A Trip Abroad	61
G A Medical Checkup and Parts of the Body	73
H Buying Things	85
I Dealing with People	97
J Farming and the Seasons	109
K Crime and Punishment	121

Pjesa A

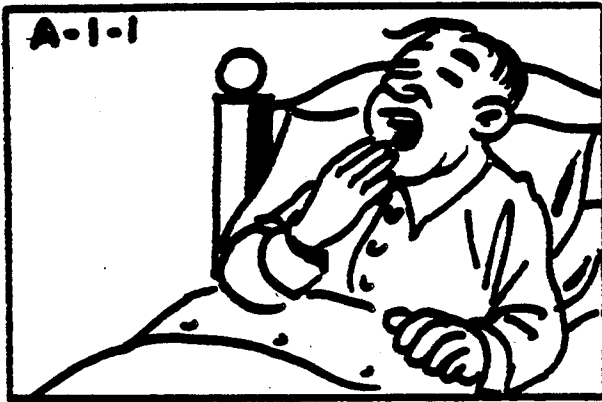
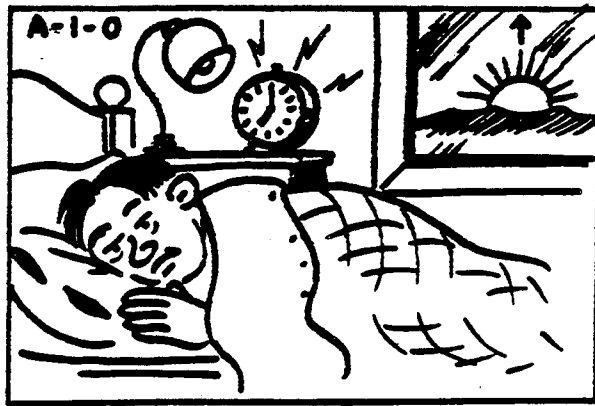
A-1 Mëngjesi - Ngrihem nga krevati.

A-2 Në banjë.

A-3 Në banjë (vazhdim).

A-4 Duke u-veshur.

A-5 Ha mëngjes.

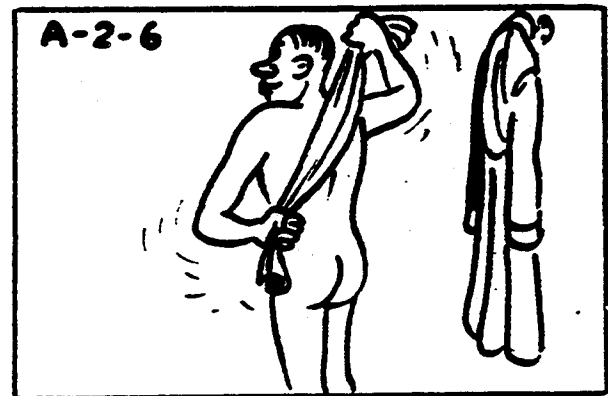
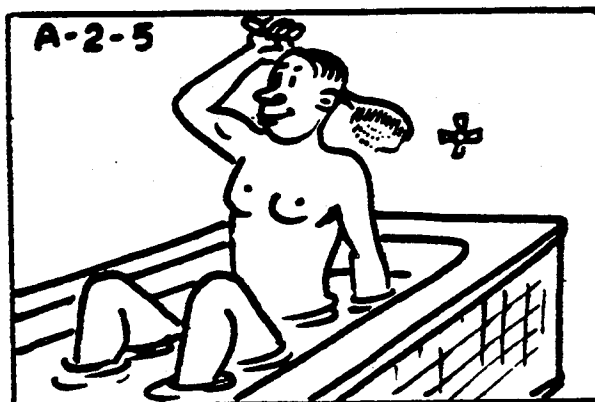
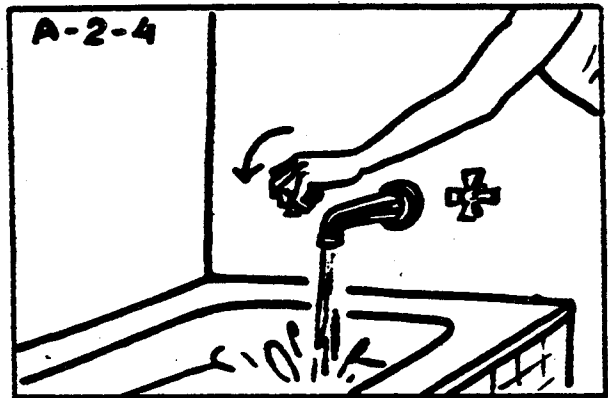
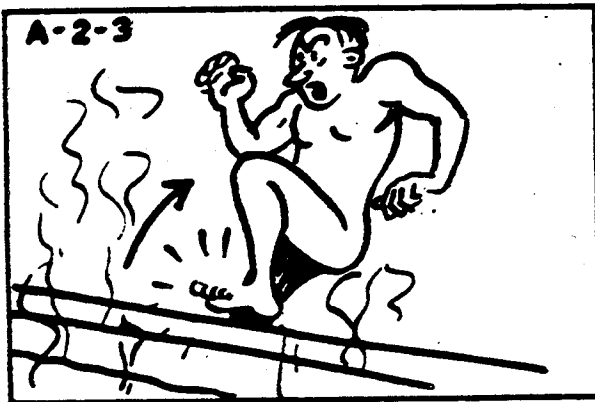
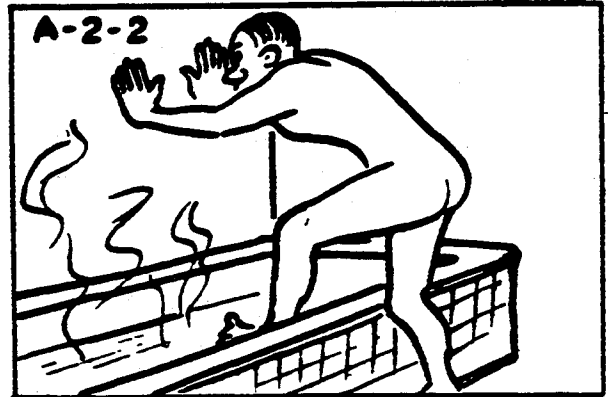
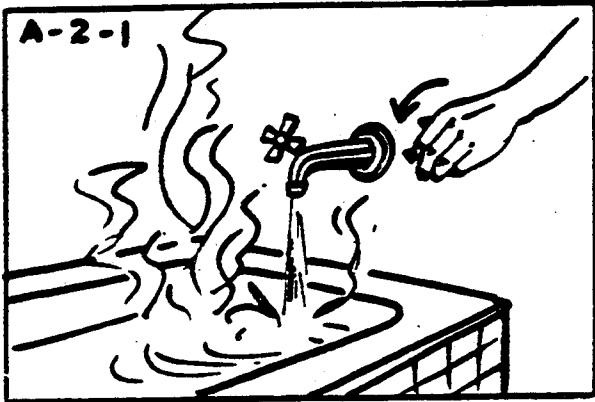
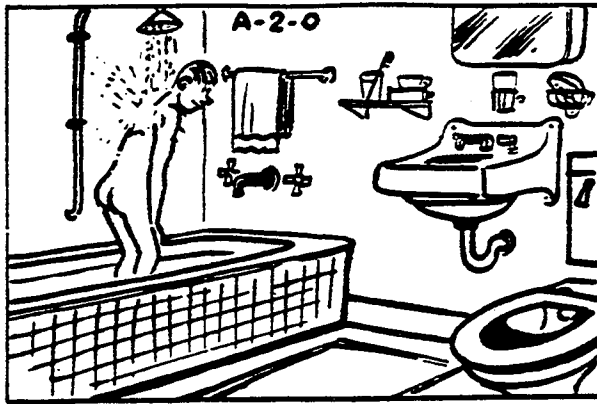
Mëngjesi - Ngrihem nga krevati

0. Në komodin pranë shtratit kam një llambë elektrike dhe sahatin me zile. Në orën shtatë të mëngjesit bie zilja e sahatit. Menjëherë më del gjumi, por zakonisht nuk luaj nga vendi për pak kohë. Nga dritarja shihet duke lindur dielli.
1. Pas pak minutash çohem dhe qëndroj ulur në krevat duke mbështetur shpinën dhe kokën në jastëk. Më hapet goja (gogësisj).
2. Për të më dalur gjumi edhe më mirë, shtrihem. Këtë gjë e bëj pothuaj çdo mëngjes pasi zgjohem.
3. Pastaj heq mbulesat dhe filloj të dal nga krevati; ve këmbën e majtë dhe pastaj të djathtën mbi qilim që gjendet mbi dysHEME pranë shtratit,
4. vesh papuçet (pantoflat) duke qëndruar ulur në anë të krevatit dhe pastaj ngrihem më këmbë dhe
5. vete pranë raftit. Xhvesh xhaketën e pixhamës e plaçkat tjera një nga një dhe ja i var në raft ja i lë mbi karrigë.
6. Vesh "rrob-de-shamberin" dhe lidh rrypin e bëhem gati në këtë mënyrë të vete e të bëj banjë.

Fjalor

llambë, -a
për të (më, etc.) dalë gjumi
për t'u-hapur goja
për të gogësitur
mbulesa, -t
qilim, -i
papuçe, -t
pantofla, -t
për të xhveshur
pixhamë, -a, pixhama, -t
rrob-de-shamber, -i

see "llampë"
to wake up
to yawn
to yawn
covers
see "qylym"
slippers
slippers
to take off (clothes)
pajamas
robe

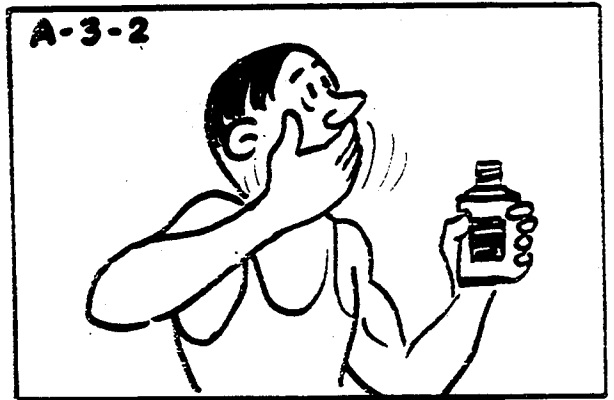
Në banjë

0. Çdo mëngjes, pasi marr peshqirin, vete në banjë për të bërë një dush ose për t'u-larë në vaskë. Pasi xhvishem bëj banjë.
1. Sot dua të lahem në vaskë, prandaj porsa hyj në banjë hap rubinetin e ujit të nxehtë që të mbush vaskën, por jo aq shumë sa të derdhet.
2. Duke u-mbështetur në mur që të mos rrëzohem, fut këmbën e majtë në vaskë për të provuar temperaturën e ujit.
3. Pasi uji është shumë i nxehtë më djeg këmbën, kështu që detyrohem t'a nxjerr menjëherë.
4. Për t'a bërë ujin të vakët hap rubinetin e ujit të ftohët gjer sa uji në vaskë të jetë i përshtatshëm për t'u-larë në të.
5. Hyj në vaskë dhe filloj të lahem duke përdorur një vurcë për të larë shpinën, pasi është shumë e vështirë të lash shpinën pa të.
6. Pasi mbaroj së lari dal nga vaska, marr peshqirin dhe fshihem. Pastaj marr nga varësja rob-de-shamberin dhe e vesh.

Fjalor

vaskë, -a
për t'u-xhveshur
rubinet, -i
i vakët
vurcë, -a
për t'u-fshirë

bathtub
see "me u-çveshë"
see "muslluk"
lukewarm, tepid
see "brushë"
to wipe oneself; to be swept;
to be erased

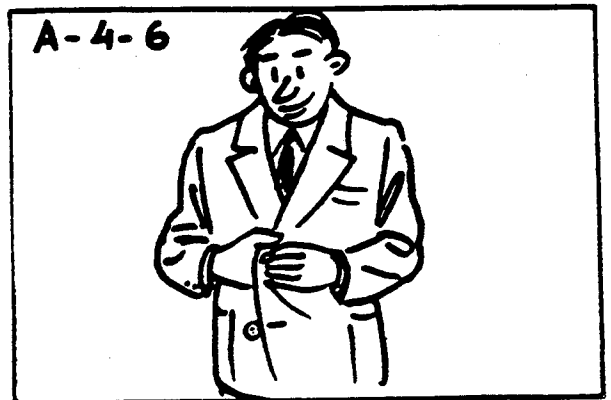
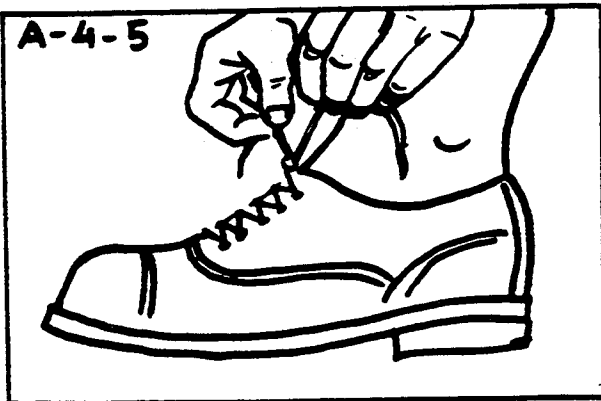
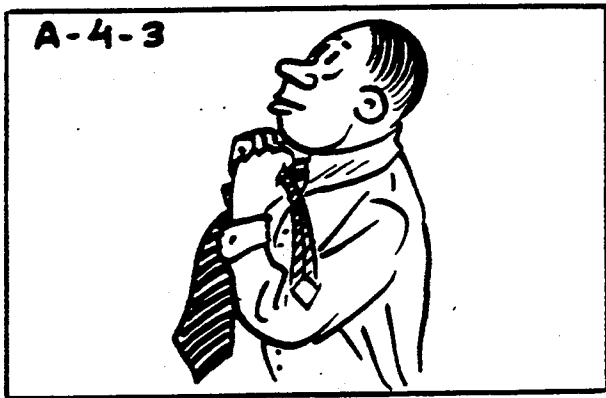
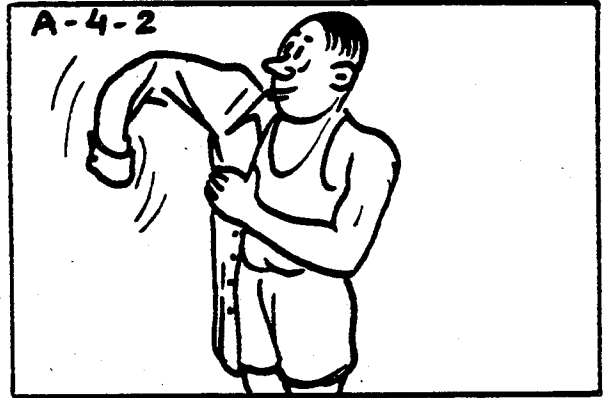
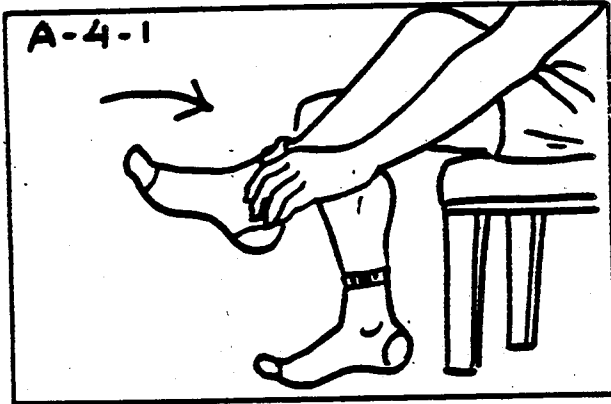
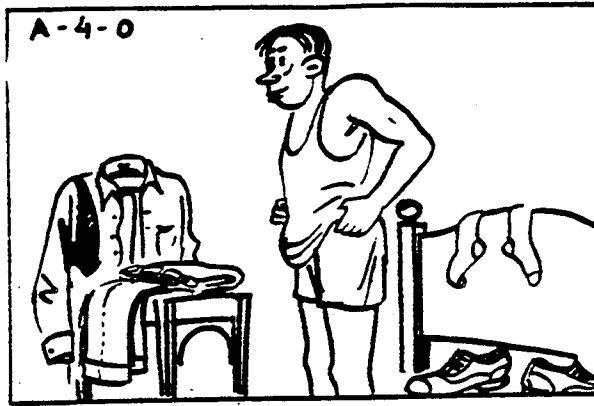
Në banjë (vazhdim)

0. Çdo mëngjes, pasi bëj banjë, nxjerr nga rafti i vogël që gjendet përmbi lavaman sapunin e mjekrës, vurdën dhe briskun dhe, duke qëndruar para pasqyrës, rruhem.
1. Kur mbaroj së rruari laj fytyrën, qafën e veshët (kur nuk bëj banjë) me ujë e sapun e nganjëherë me shpuzë.
2. Pasi fshihem i ve fytyrës pak kolonjë, mbyll shishen dhe e ve në vend.
3. Laj dhëmbët me vurdën e dhëmbëve e me pastë dhëmbësh. Kur mbaroj shtie vurdën në këllëfin në saj dhe e fut në raft.
4. Pastaj marr një gotë me ujë të vakët e i hedh brenda 5-6 pika dezinfektant dhe shplaj gojën e bëj gargare me të.
5. Nganjëherë dal nga banja pa u-krehur, por zakonisht nuk harroj. Marr krëhërin dhe krihem e
6. në qoftë se flokët nuk më rrinë, atëherë i ve në vend duke përdorur një vurdë flokësh.

Fjalor

vazhdim, -i
sapun mjekre
mjekër, mjekra
të rruar, -it
shpuzë, -a
kolonjë, -a
pastë dhëmbësh
dezinfektant, -i
për të shplarë
gargare, -t

continuation
shaving soap
chin; whiskers; beard
shaving, shave
sponge
cologne
toothpaste
disinfectant
see "me shpërlá"
gargling

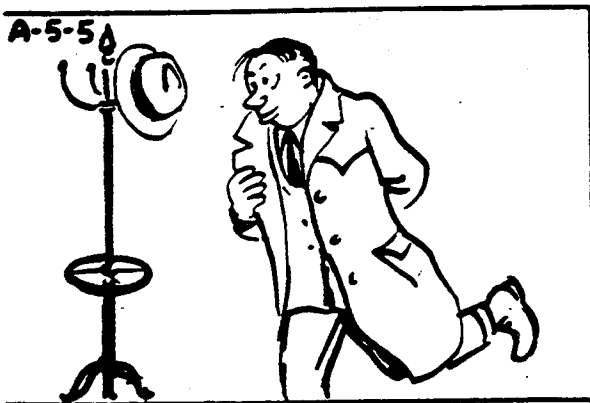
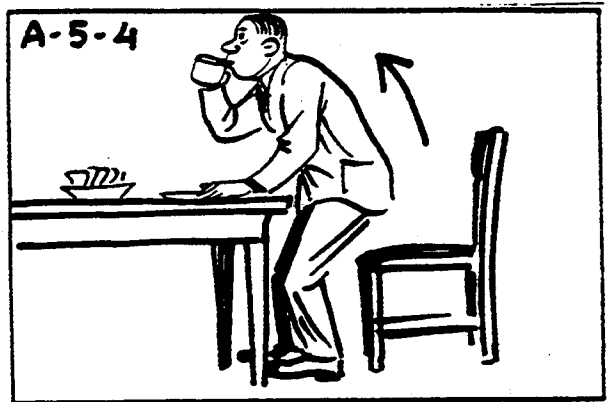
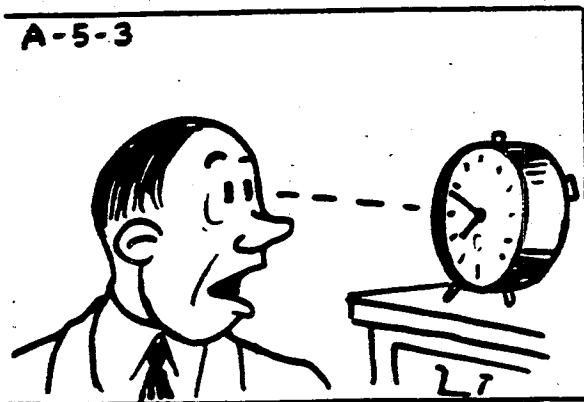
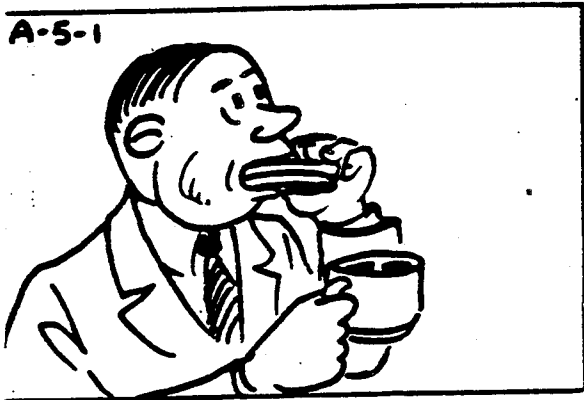
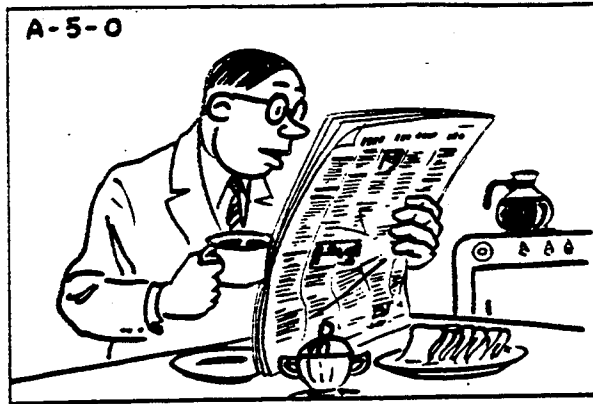
Duke u-veshur

0. Kur mbaroj së lari e së rruari, kthehem në dhomën e fjetjes, nxjerr nga rafti plaçkat, në qoftë se i kam futur atje natën përpara dhe filloj të vishem. Së pari vesh brekët dhe pastaj fanellën.
1. Nxjerr nga një sirtar i komosë një palë çorapë të pastër dhe ulem në një karrigë e i vesh.
2. Ngrihem nga karriga dhe marr nga komoja një këmishë të pastër dhe e vesh ose vesh këmishën që kisha veshur ditën më parë.
3. Zgjedh në raft një kravatë, të cilën e ve duke e lidhur. Kam mjaft kravata, por disa pothuajse nuk i ve kurrë pasi s'më pëlqejnë.
4. Pastaj vesh pantallonat, shtrëngoj dhe mbërthej tokëzën e rrypit.
5. Ulem edhe një herë në karrigë ose në anë të krevatit e mbath këpucët e mandej shtrëngoj e lidh lidhëset.
6. Në fund fare vesh xhaketën, të cilën e mbërthej e kështu jam gati të vete e të ha mëngjes në dhomën e bukës ose në kuzinë.

Fjalor

të larë, -t
sirtar, -i
komo, -ja
për të mbërthyer
tokëz, -a
për të mbathur
lidhëse, lidhësja

washing, wash
see "syzë"
dresser
to fasten; to button
buckle
to put on shoes, shorts or
socks; to shoe
shoelaces

Ha mëngjes

0. Çdo mëngjes, para se të vete në punë, ha mëngjes. Ndërsa jam duke ngrënë mëngjes i hedh një sy gazetës së ditës për të ditur se ç'ngjan në qytetin tim, në vendin tonë e në botë në përgjithësi.
1. Në mëngjes nuk e kam zakon të ha shumë. Zakonisht, ha dy thela bukë të thekur me gjalpë e reçel e pi një ose dy filxhana kafe me qumësht.
2. Para se të filloj të ha dal e marr nga kutia e postës gazetën, që përdasi e ka lënë aty heret në mëngjes.
3. Nganjëherë, duke kënduar gazetën, padashur, bëhem vonë. Kur shikoj sahatin shoh se duhet të kisha dalur nga shtëpia së paku pesë minuta më parë.
4. Atëhere ngrihem nga karriga e me shpejtësi gëlltit kafënë që më ka mbetur në filxhan,
5. vrapoj e marr pallton e kapelën nga varësja që gjendet në koridor, i vesh menjëherë dhe
6. duke nxituar dal nga porta e shtëpisë e vete të marr autobusin që më shpie në qendër të qytetit, ku unë punoj.

Fjalor

thelë, -a
i, e, të thekur
bukë e thekur
reçel, -i
padashur
për të gëlltitur
për të nxituar

slice
toasted
toast
jam
unintentionally, unwillingly
to swallow, to gulp down
to hurry

Pjesa B

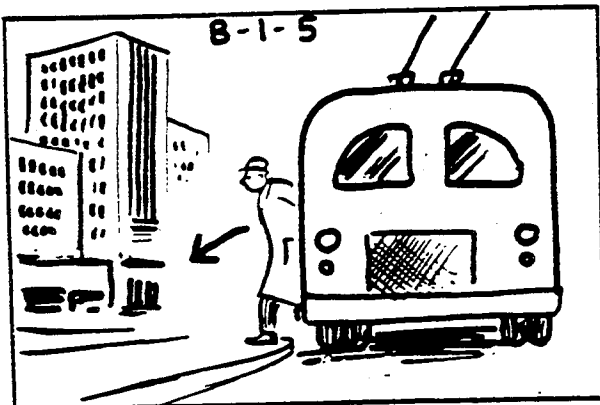
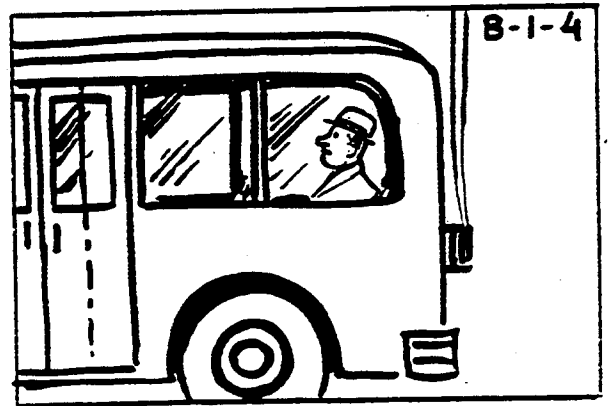
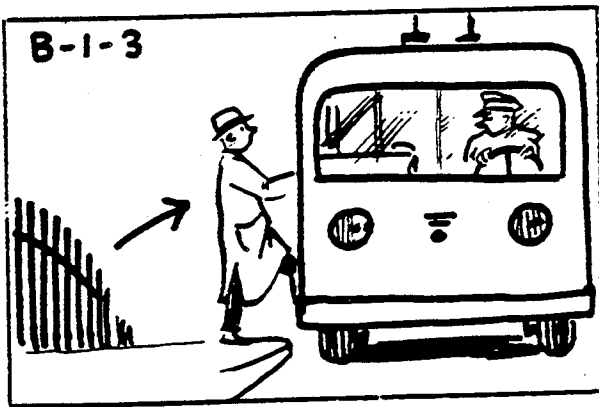
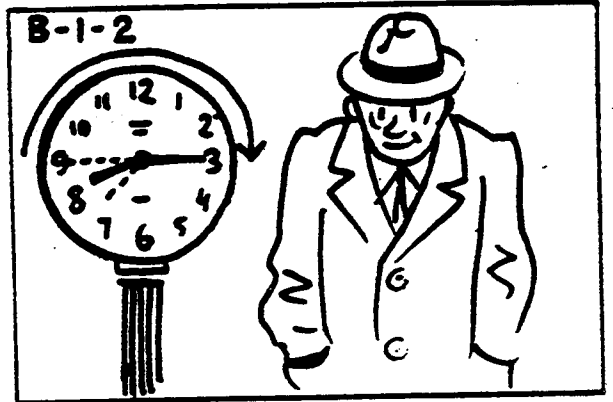
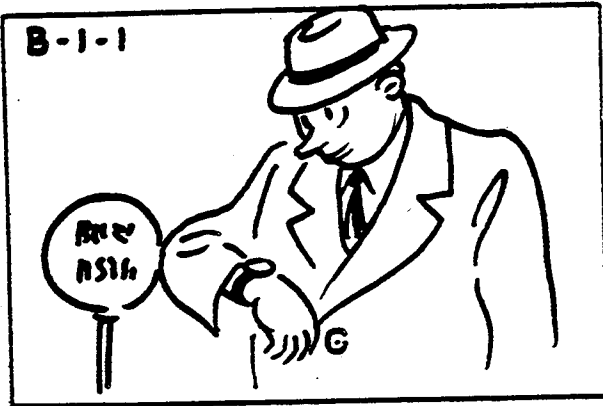
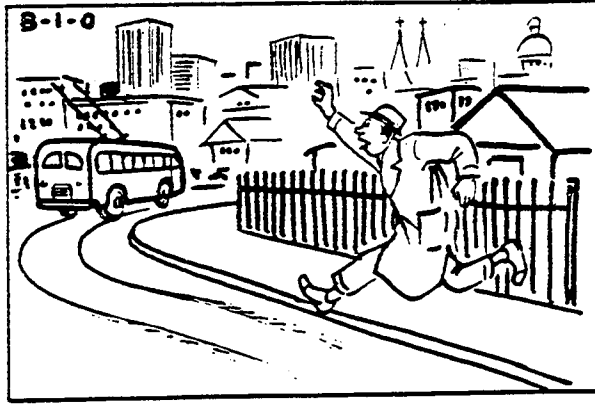
B-1 Marr autobusin.

B-2 Marr një taksi.

B-3 Dal për të bërë një shetitje.

B-4 Një shetitje jashtë qytetit.

B-5 Vazhdoj shetitjen e kthehem në shtëpi.

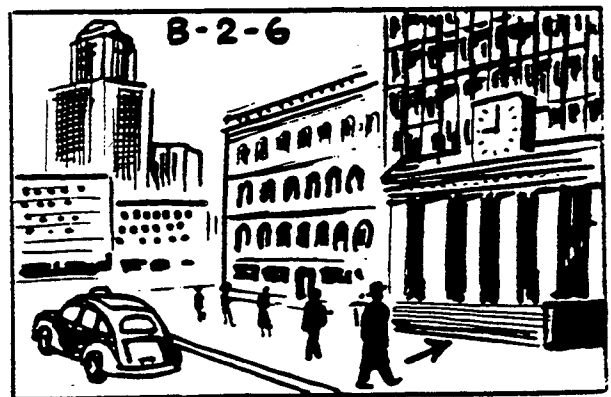
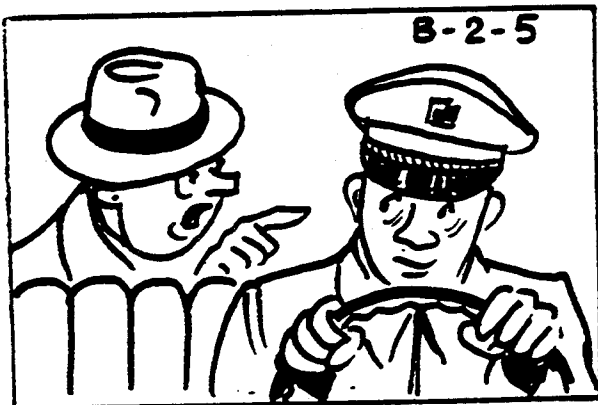
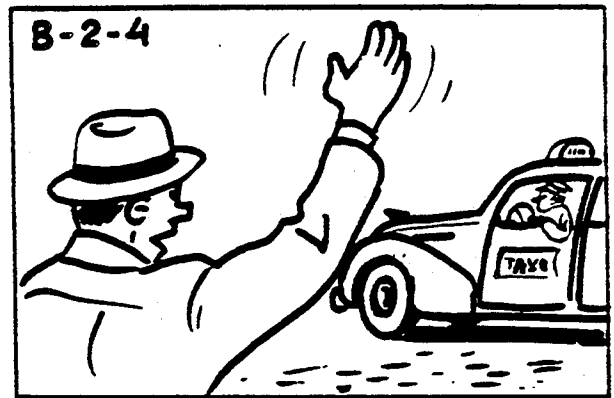
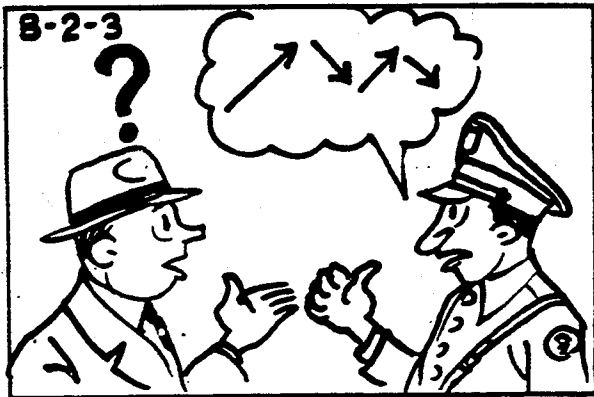
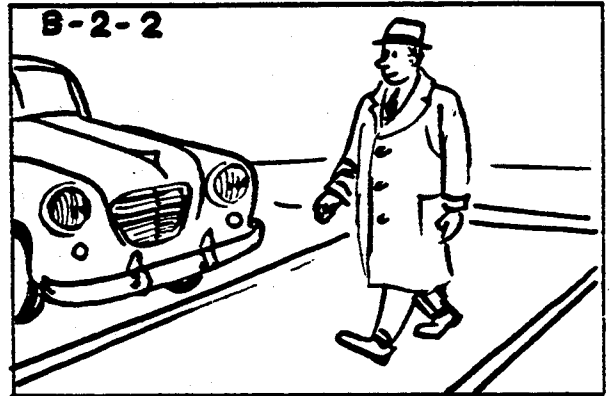
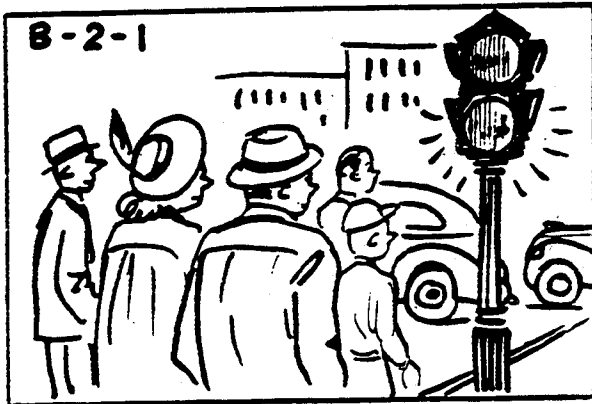
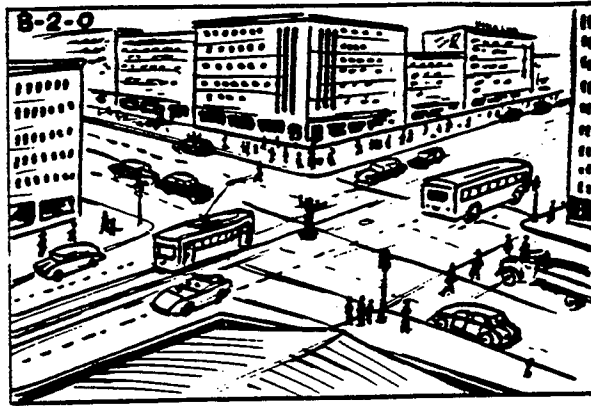
B-1

Marr autobusin

0. Sot në mëngjes qe një prej atyre ditëve që kur arrij ke ndalesa e autobusit, shoh se autobusi ka kaluar, por kjo nuk qëllon shpesh. Më kot nganjëherë vrapoj që t'a zë.
1. Atëhere kthehem prapa dhe qëndroj ke ndalesa. Shikoj orën me mërzë. Nganjëherë zemërohem me veten time se qysh më ngjan kjo; sidomos në dit të ftohta e me shi s'është e këndshme të qëndrosh më këmbë...por ç'ti bësh.
2. Fut duart në xhep dhe pres autobusin tjetër që vjen pas një gjysmë ore. Shërbimi i autobusave në qytetin tim s'është shumë i mirë.
3. Kur arrin autobusi, pasi të kem pritur një gjysmë ore, hypi në të nga porta e përparme, i paguaj shoferit biletën dhe
4. vete e ulem në fund. Më pëlqen të ulem në fund pasi aty udhëtarët tjerë nuk më shkelin këmbët duke hypur e duke zbritur.
5. Kur arrij në qendër të qytetit zbres nga autobusi, natyrisht nga porta e prapësme, dhe më duhet të bëj gati dy bloqe më këmbë pasi ajo është ndalesa më e afërme e vendit ku punoj.
6. Duke ecur në trotuar kaloj e ndalohem përpara vitrinave të dyqaneve dhe nganjëherë arrij në punë me vonesë.

Fjalor

ndalesë, -a	stop; pause
më kot	uselessly
mërzë, -a	boredom
e përparme	front
e prapësme	rear; hind
e afërme	close
trotuar, -i	sidewalk
vitrinë, -a	shop window

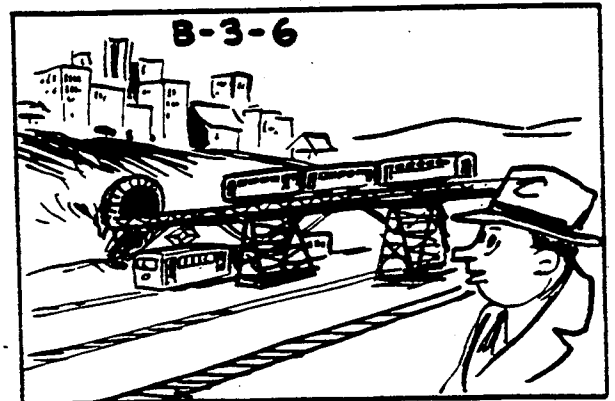
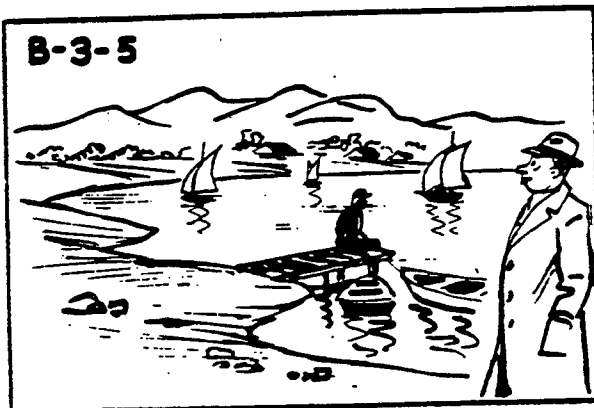
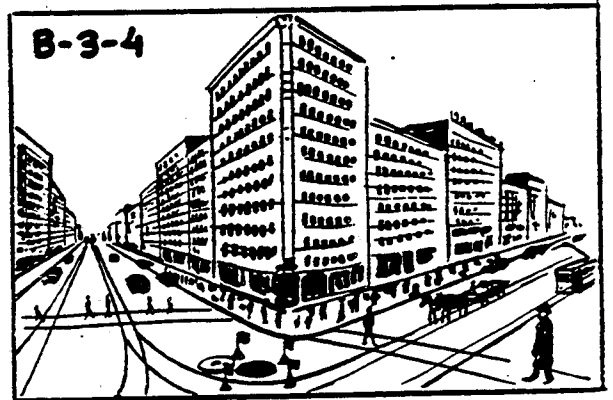
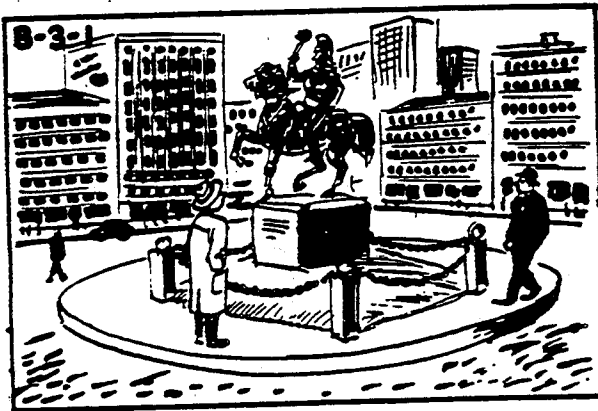
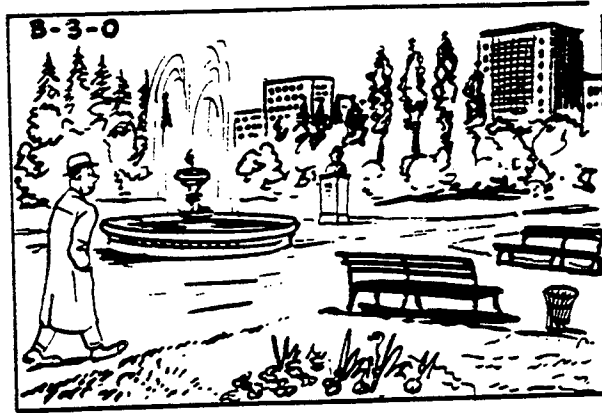
Marr një taksì

0. Jam në qendër të qytetit pasi dua të vete në një bankë që nuk e di mirë se ku ndodhet. Në qendër të qytetit ka gjithmonë trafik autobusash, tramvajesh, veturash, kamionash dhe këmbësorësh.
1. Ndodhem në skaj të një trotuari me një grup këmbësorësh duke pritur që të ndërrohet drita e semaforit, kështu që të mund të kalojmë matanë rrugës.
2. Kur ndërrohet drita nga e kuqe në të gjelbër, vihem në lëvizje dhe kaloj matanë rrugës duke ecur brenda vijave të bardha që përbëjnë zonën ku duhet të ecin këmbësorët.
3. Pas pak kohe ndaloj një polic të qytetit dhe e pyes se ku gjendet banka në të cilën dua të vete. Ai më tregon se është në një lagje tjetër të qytetit,
4. por pikërisht as ai vetë nuk e di se në cilin blok të rrugës ndodhet pasi rruga vetë është e gjatë pothuaj dy kilometra. Atëhere thërres një taksì sepse është tepër larg të vete më këmbë.
5. Taksia ndalohet pranë meje. Unë futem brenda e i jap shoferit të taksisë adresën ku duhet të vete. Vetura niset të më shpjerë në vendin e caktuar.
6. Kur arrij pranë bankës shoferi e ndal automobilin; unë e pyes sa i kam, nxjerr paratë nga portofoli, paguaj, hap portën e dal nga taksia.

Fjalor

këmbësor, -i
për t'u-ndërruar
semafor, -i
sa i kam

pedestrian; infantryman
to be changed
traffic light
how much I owe him

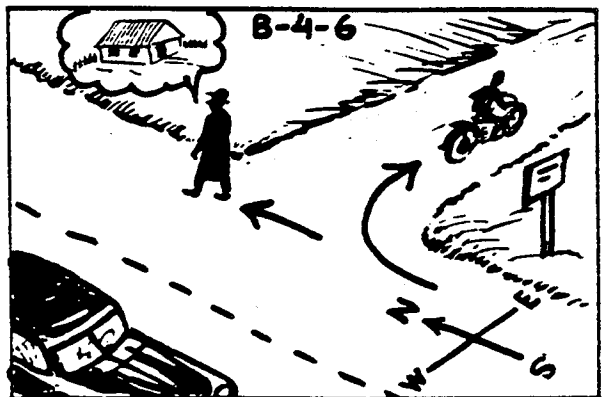
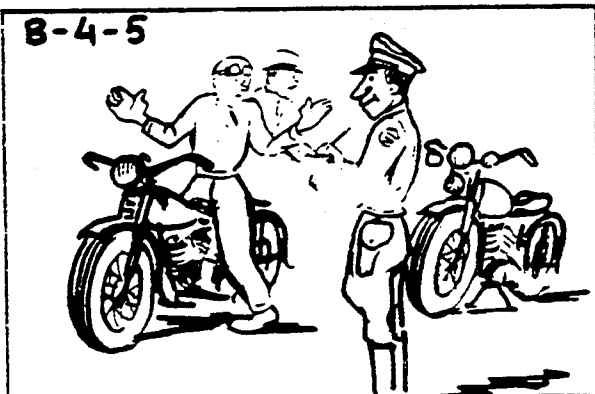
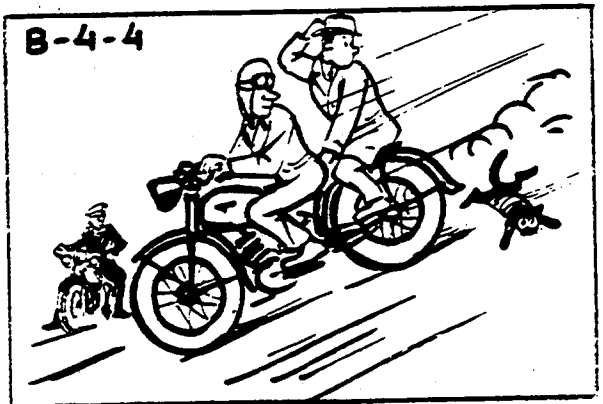
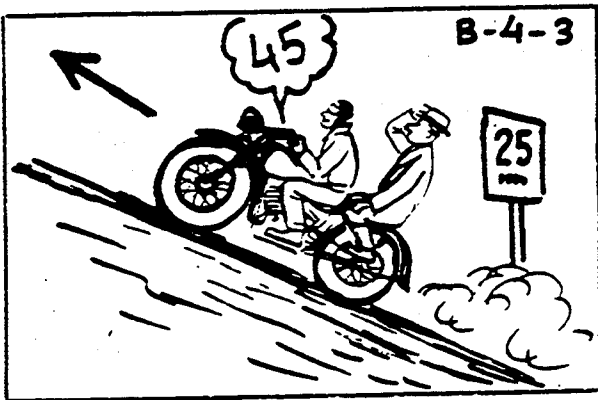
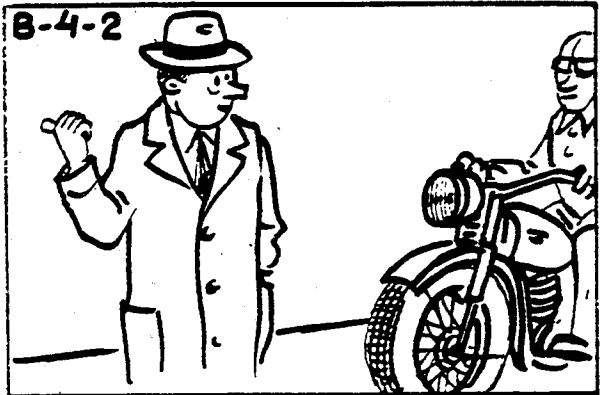
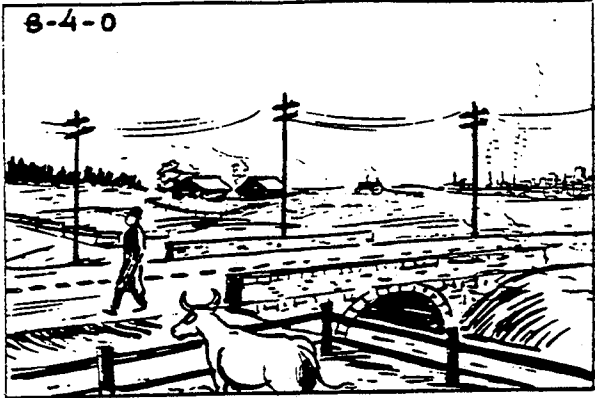

Dal për të bërë një shetitje

0. Pasi është ditë pushimi shkoj të bëj një shetitje. Së pari vete në parkun kryesor të qytetit. Kaloj përmes bankash e lehe lulesh. Shoh një shatërvan e pranë tij bustin e një shkrimtari të famshëm. Matanë, në fund të parkut, dallohen ndërtesat e larta të qytetit.
1. Në një nga sheshet e qytetit ndalohem përpara monumentit të një gjenerali që ka vdekur gjatë luftës për pavarësi.
2. Ndërsa jam duke ecur, një kamion i vogël kalon në rrugë dhe kthehet djathtas. Mbështetur në një shtyllë të elektrikut gjendet një biçikletë.
3. Hypi në një kodrinë prej nga shihet panorama e qytetit. Shoh përpara meje bashkinë, prapa saj kumbonaret e disa kishave, majtas oxhakët e fabrikave e më tutje urën e madhe dhe tej saj kodrat që gjenden në lindje të qytetit.
4. Kthehem përsëri në qytet dhe kaloj nëpër rrugët kryesore.
5. Vete në breg të detit ku shoh mbi ujin e qetë disa barka me vela e një skele të vogël druri mbi të cilën është ulur një peshkatar dhe pranë tij gjenden dy barka.
6. Pasi largohem pak nga bregdeti shoh një kryqëzim hekurudhash. Një tren është duke kaluar mbi një urë hekurudhore dhe është duke hyrë në një tunel, kurse një tren tjetër është duke kaluar nën urë.

Fjalor

për të bërë shetitje	to go for a stroll; to hike
shetitje, -a	stroll, hike, promenade
park, -u	park
bankë, -a	bench
lehe, lehja, lehe, -t	flower bed
shatërvan, -i	fountain (artificial)
bust, -i	bust (statue)
djathtas	to the right, on the right
kodrinë, -a	a small hill
panoramë, -a	panorama
kumbonare, kumbonarja, kumbonare, -t	steeple, church tower
majtas	to the left, on the left
më tutje	farther, further
vel, -i, vela, -t	sail (of a boat); veil
tunel, -i	tunnel

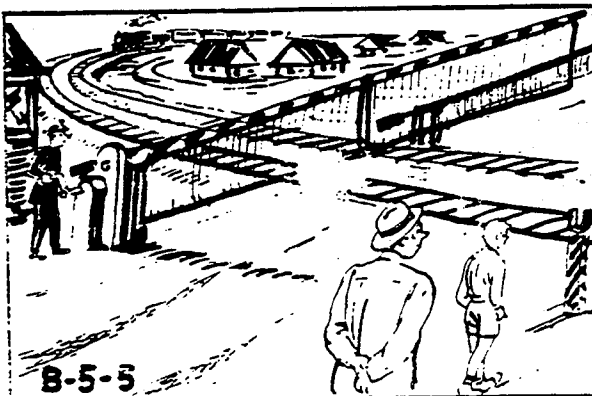
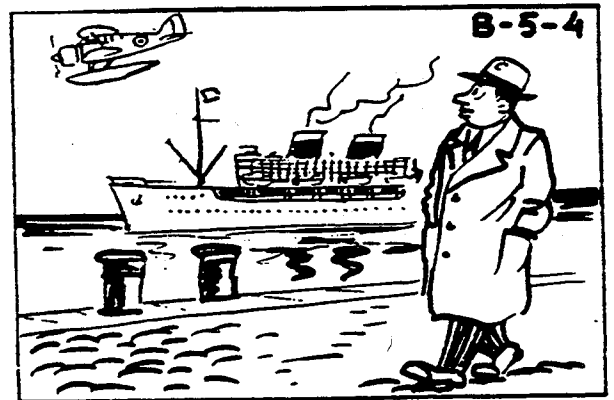
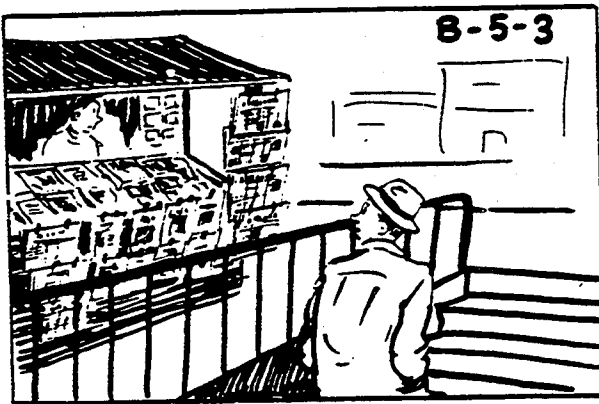
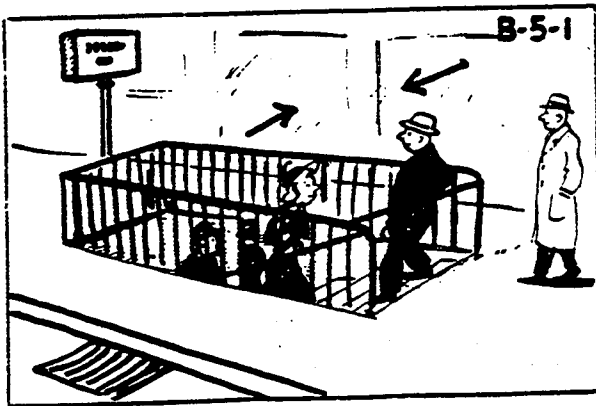
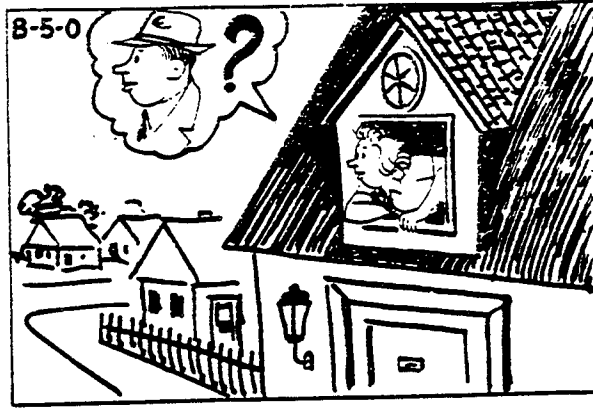
Një shetitje jashtë qytetit

0. Vazhdoj shetitjen dhe dal jashtë qytetit. Si kaloj një urë shoh rreth e përqark meje livadhe, fusha e ara. Më të djathtë shoh dy ferma dhe një bujk duke punuar tokën me traktor. Në anë rrugës gjenden shtyllat e telegrafit. Më të majtë shoh një lopë, matanë gardhit.
1. Nga një bregore shoh diellin duke perënduar në horizont prapa qytetit.
2. Atëhere vendos të kthehem në qytet dhe i kërkoj një motoçiklisti të më marrë me vete.
3. Ai pranon e unë hypi në motoçikletë prapa tij, por shoh se motoçiklisti e nget motoçikletën shumë shpejt, p.sh. ai vete 45 km. n'orë në një zonë ku shpejtësia është e kufizuar në 25 km. në orë.
4. Në një pikë të rrugës një mace do të presë rrugën, por s'e bën dot se mbaron nën rrotat e motoçikletës. Një polic sheh se ç'ngjan dhe na ndjek me motoçikletën e tij.
5. Shoku im ndalohet dhe i thotë policit se ai s'ka faj, por polici i ve një gjobë duke thënë se po të respektonte rregullat e trafikut kjo nuk do të kishte ngjarë.
6. Në një kryqëzim rrugësh ndalemi pasi do të marrim drejtime të ndryshme. Falënderoj motoçiklistin; ai merr rrugën djathtas kurse unë vazhdoj drejt.

Fjalor

rreth e përqark
fermë, -a
horizont, -i
motoçiklist, -i
motoçikletë, -a
gjobë, -a

around
farm
horizon
motorcyclist
motorcycle
fine (penalty)

Vazhdoj shetitjen e kthehem në shtëpi

0. Gjithë ditën jam jashtë shtëpisë e gruaja është në merak. Shikon nga dritarja e katit të sipërm për të parë në se jam duke ardhur në shtëpi.
1. Arrij në qytet dhe vete të marr metronë. Hyrjet për të vajtur në metro nuk janë shumë afër njera tjetrës, prandaj njeriut i lypset të ecë pak për të gjetur hyrjen që kërkon.
2. Pres të vijë treni që do të marr për të vajtur në shtëpi. Për çudi nuk ka shumë njerëz, por kjo ndofta rrjedh nga shkakun se sot nuk është ditë pune.
3. Pasi arrij në stacionin tim zbres dhe dal nga metroja. Duke i u-ngjitur shkallëve u hedh një sy gazetave dhe revistave të një gazetashitësi.
4. Kaloj nëpër port e shoh një vapor duke u-larguar nga skelja. Në qiell kalon një hidravion që po përgatitet të zbresë në ujë.
5. Pak para se të arrij në shtëpi ndalohe në një vend ku rruga kryqëzohet me hekurudhën e pres që të kalojë treni; kjo më bën të vonohem edhe më shumë.
6. Kur arrij në shtëpi është mbrëmje. Gruaja, e zemëruar, më pret ke porta me duar kryq. Nuk më vajti në mend se ajo do të ishte bërë merak e se isha qellur kaq shumë.

Fjalor

është në merak	he, she is worried
i sipërm	upper
metro, -ja	subway
për çudi	surprisingly
gazetashitës, -i	newspaper vendor
port, -i	port
hidravion, -i	seaplane
për t'u-kryqëzuar	to cross, to be crossed; to be crucified
me duar kryq	with arms folded; idle
për të (më, etc.) vajtur në mend	to occur (to come to the mind)
për t'u-qellur	see "me u-vonue"

Pjesa C

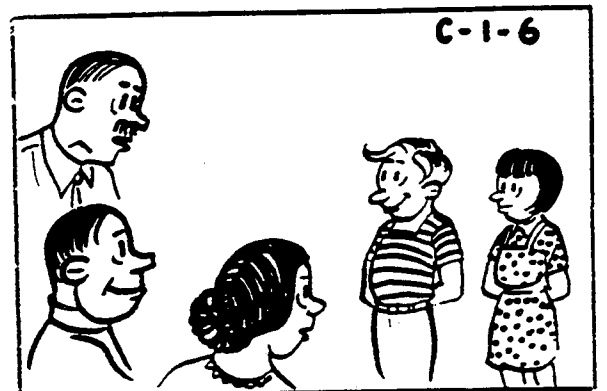
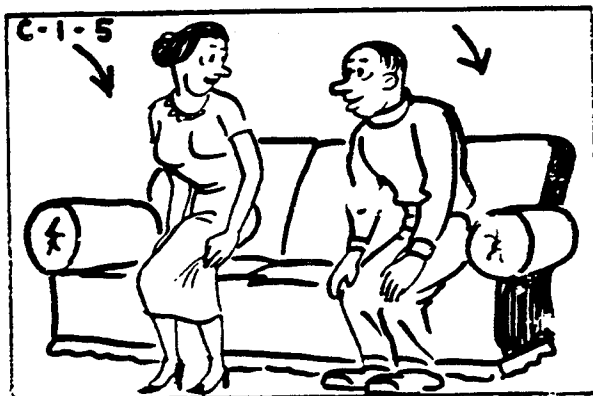
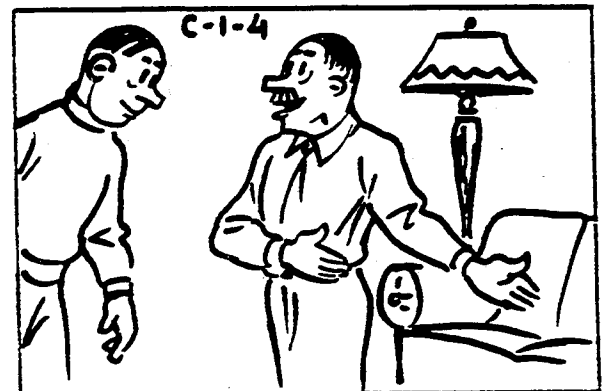
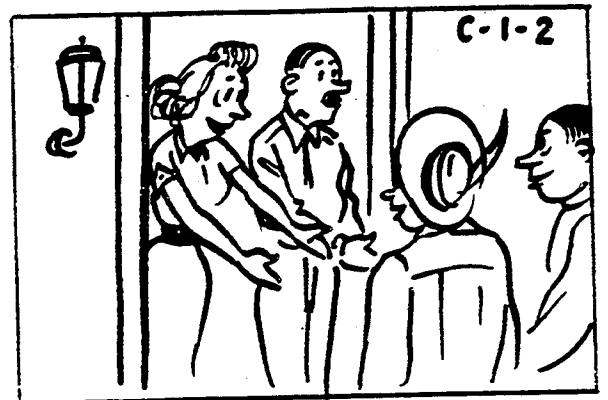
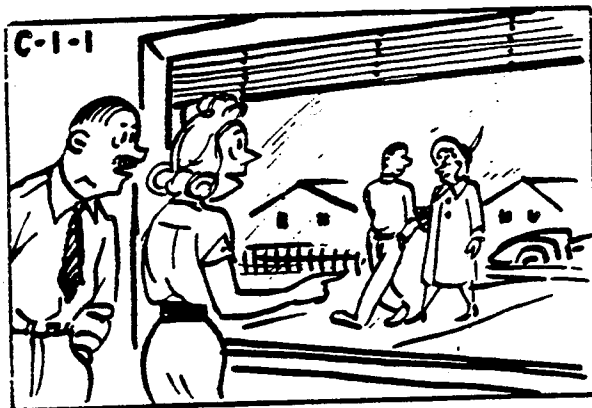
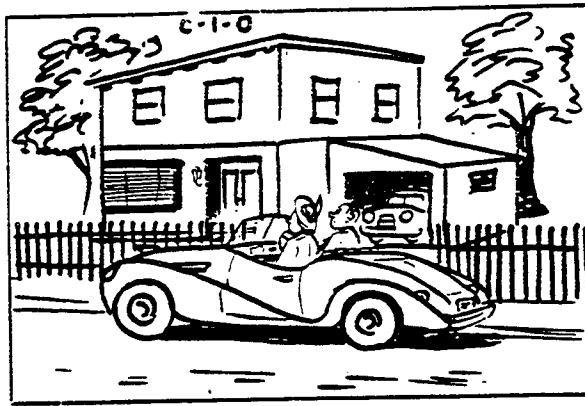
C-1 Vemi të bëjmë vizitë.

C-2 Në dhomën e pritjes.

C-3 Duke vizituar katin e dytë.

C-4 Në kuzinë.

C-5 Në kopsht e rreth e përqark shtëpisë.

Vemi të bëjmë vizitë

0. Vemi me gruan t'i bëjmë vizitë një familje që njohim. Është e para herë që vemi t'i shohim që kur kanë blerë shtëpinë e re. Pasi nuk banojnë afër nesh, vemi me maqinë.
1. Ndaloj automobilin në buzë të trotuarit përpara shtëpisë dhe zbresim. Zoti Dhori dhe zonja e tij na shohin nga dritarja kur hyjmë në kopsht dhe
2. dalin në porta të na presin me krahë hapur. Përshëndetemi me ta, u bëjmë urimet për shtëpinë që kanë blerë dhe futemi brenda.
3. Zoti Dhori i merr pallton gruas sime dhe na thotë se tani i lypset të ngrihet në mëngjes më heret pasi kjo shtëpi është mjaft larg nga fabrika ku punon.
4. Pastaj më thotë se, ndonëse është pak larg, lagjja ku banon tani është shumë e pastër, ka mjaft qetësi dhe se ka fqinjë të mirë. Njeri prej tyre është një mik i tij me të cilin ka qenë bashkë në ushtri, shtatë vjet më parë. Më fton të ulem në sofa pranë një llambe me një abazhur të bukur.
5. Ulem bashkë me gruan. Zonja Dhori thotë se kjo shtëpi është më e madhe dhe shumë më e rahatshme se shtëpia në të cilën banonin më parë.
6. Mandej dy nga fëmijët e zotit dhe të zonjës Dhori vijnë të na përshëndesin në dhomën e pritjes. Zoti dhe zonja Dhori kanë tre fëmijë: dy djem dhe një çupë. Skënderi është shtatë vjeç, Vjollca pesë vjeç dhe Petriti gjashtë muajsh.

Fjalor

ne
abazhur, -i
çupë, -a

see "ke, te"
lamp shade
see "vajzë"

